

פרט לבית דין הדיוטות¹ – Excluding a court composed of laymen

Overview

The גמרא concluded that the phrase 'ובפני בי"ד' comes to exclude a בי"ד של הדיוטות that their ruling is invalid. רש"י explains (and תוספות concurs) that this exclusion of a בי"ד של הדיוטות is limited to דיני קנסות only. However cases of דיני ממונות may be conducted by a בי"ד של הדיוטות. Generally דיני קנסות are those cases where the aggrieved party does not receive full compensation or the compensation is a fixed amount (as opposed to דיני ממונות where the payment is equal to the loss incurred).

פירש הקונטרס לענין דיני קנסות –

רש"י explained that this exclusion of a בי"ד של הדיוטות is referring to the laws of fines; such as the חצי נזק of קרן (according to the מ"ד who maintains פלגא נזקא). (קנסא).

תוספות anticipates a difficulty:

ואף על גב דמתניתין לא איירי בקנסות² למאן דאמר תנא שור לרגלו ומבעה לשינו – And even though that, according to the one who maintains³ that when רגל, and מבעה was referring to שור (ד' אבות) משנה (of אבות) taught us it was referring to שור; our first משנה (of ארבעה אבות) is not discussing קנסות (for all the אבות in that משנה are חייבי ממון, not דיני קנסות); why therefore would the תנא of this משנה states that by בי"ד of הדיוטות are excluded, when the (first) משנה is not even discussing דיני קנסות?!

תוספות responds:

מכל מקום מרמז לנו התנא במתניתין אפילו במילי דלא איירי ברישא – Nevertheless that תנא of this משנה alludes even to issues that were not discussed in the beginning of the מסכת (in the משנה of אבות).

תוספות supports this view; that occasionally the תנא may be referring to new cases that were not previously discussed:

דהכי נמי מפרש בסמוך על פי עדים פרט למודה בקנס ואחר כך באו עדים: For this is also how the גמרא shortly explains the phrase of 'על פי עדים' in this משנה, that it comes to exclude a case where the מזיק admitted to a fine and the עדים came afterwards to convict him. There too we are alluding to a case of קנס which was not mentioned in the original משנה.

¹ הדיוטות in this case refers to those who did not receive the 'סמיכה' that was limited to ארץ ישראל only.

² ד' אבות משנה of this פרק are expanding and expounding the first משנה of אבות. תוספות assumes that all the משניות of this פרק are expanding and expounding the first משנה of אבות.

³ See 'Thinking it over' #'s 1&2. שמואל לעיל ד,א.

Summary

References are (occasionally) made to cases outside the current area of discussion.

Thinking it over

1. משנה states that according to the מ"ד תנא שור לרגלו ומבעה לשינו קנס. However, even according to this מ"ד there is קנס in the משנה, as the גמרא previously taught us כשהזיק חב המזיק לאתויי קרן⁴!!

2. It seems from תוספות that according to the מ"ד תנא שור וכל מילי דשור (and מבעה זה האדם), there is a קנס דין in our משנה; presumably קרן. However קרן in the משנה is referring to a מועד⁵ where it is ממון, not קנס!⁶

---

⁴ See אמ"ה (footnote # 140).

⁵ See (ובכ"מ) that since the משנה states במיטב הארץ it cannot be referring to a תם which pays מגופו.

⁶ See מהר"ם שי"ף.